

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646

Polletna naročnina L. 1.750

Letna naročnina L. 3.500

Letna inozemstvo L. 4.500

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXV. - Štev. 8 (1240)

Gorica - četrtek, 22. februarja 1973 - Trst

Posamezna številka L 80

Novo zlo čaka italijanske katoličane

Socialistični poslanec Loris Fortuna želi iti v zgodovino kot tisti mož, ki bo »osrečile« moderno Italijo z vsemi hinavskimi pridobitvami sodobne človeške družbe. Pred časom je bil skupaj z liberalcem Baslinijem tisti, ki je vložil zakonski osnutek za uvedbo razporeke v Italiji. Zakon je bil sprejet, vendar čaka še na referendum, ljudsko glasovanje, ki bi moralo biti v tem letu, če ne bodo italijanski politiki spet našli kako luknjo, da uidejo ljudski sodbi. Dne 11. februarja je pa isti mož predložil v rimskem parlamentu nov še pogubnejši zakonski osnutek, namreč to, naj se v Italiji legalizira splav.

Vsi vemo, da je abortus ena najhujših ran sodobne človeške družbe. Nihče si ne prikriva dejstva, da se posebno v bolj industrializiranih državah pomori izredno veliko število otrok pred rojstvom. Nekateri trdijo, da je takih otrok, ki nikoli ne zagledajo luči sonca, več kot tistih, ki se sonca pozneje veselijo. Tudi v Italiji, kjer je splav uradno prepovedan in kazniv, nismo veliko na boljšem. Nekateri trdijo, da se izvrši v naši republiki od dva do dva milijona in pol splavov na leto. Morda je to število pretirano, toda nič ne spremeni na dejstvu, da je tudi v Italiji izredno veliko število spočetih otrok, ki jih matere pred rojstvom zavrejo. To so dejstva, ki zanje ve tudi Cerkev. Teda ali naj zaradi takih žalostnih dejstev priznamo in potrđimo, da je splav nekaj moralno dobrega ali vsaj opravičljivega? Ali naj državni zakonodajalec odpre prosto pot, prižge zeleno luč takemu početju?

Nekateri menijo, da je to potrebno in koristno. Namesto da se take reči počenja naskrivajo, naj se rajši vršijo kontrolirano in pri belem dnevu. Kakor so svoj čas sprejeli zakon Merlin in odpravili ustanovo javnih hiš, kakor so odobrili zakon o razporoki, tako naj se sedaj sprejme zakon o legalizaciji splava. Ker tega zla ni mogoče odpraviti, ga priznamo in kontrolirajmo! Tako bomo rešili več vprašanj. Predvsem bomo priznali, da je ženska enakopravna moškemu. Ne bo več primorana, da rodi otroka, ki ga je spočela, če tega noče. Rešili bomo ženske pred mazač, ki grdo zlorablja njihovo stisko, ko iščejo poti, kako napraviti splav. Tretjič: pomagali bomo pri reševanju vprašanja o kontroli rojstev. Otroci naj se rodijo le, če so zaželeni in pričakovani: Zato: Smrt vsiljenecem in svoboda morilcem!

Dà, prav tako: Svoboda morilcem! Kajti vsak nameravan splav je umor, in sicer umor človeškega bitja. Cerkev je svojo sodbo slovesno proglasila na zadnjem koncilu: »Splav in usmrtilitev otroka sta gnusna zločina« (GS 51, 3). Kako se vse kršćanstvo strinja s to slovesno obsodbo,

ki jo je izrekel koncil, se je pokazalo prav v zadnjih mesecih, ko so se pojavile na Zapadu nekatere neverjetne odločitve. Vrhovno sodišče v ZDA je npr. priznalo, da sme ženska odločiti o prekinitvi nosečnosti. Proti tej odločitvi Vrhovnega sodišča je strnjeno nastopil celoten ameriški episkopat. Prav tako je sedaj nastopil celoten italijanski episkopat ob predlogu zakona o liberalizaciji splava v Italiji. Stalni svet Italijanske škofovske konference je na zadnjem zasedanju od 7. do 9. februarja bil v tem oziru zelo odločen: »Vprašanje nemoralnosti splava škofje znova in z vso odločnostjo poudarjajo, združeni in z enodušnim naukom škofov celega sveta... Splav ima značaj zločina zoper življenje in to ne samo pred kršćansko vero, temveč tudi pred vestjo vsakega pametnega človeka.«

Rekli smo, da to ni samo nauk katoliške Cerkve, temveč tudi vseh poštenih ljudi. Tako je v ZDA trideset juristov podpisalo poziv na ameriški kongres, naj zavrejo odločitev Vrhovnega sodišča glede liberalizacije splava. Istega mnenja so voditelji raznih kršćanskih Cerkva v ZDA npr. nadškof Jakovos, vrhovni poglar grške pravoslavne Cerkve v Ameriki, svet rabinov Sev. Amerike in še drugi.

Vsi ti nasprotniki prostovoljnega splava so si edini v tem, da je človeško življenje nekaj svetega in nedotakljivega od spočetja dalje. Zakaj človek ima kot človek svoj začetek ob spočetju in ne ob rojstvu ali nekaj mesecev prej. Zaradi tega mora biti zavarovana človekova oseba pred vsakim nasiljem že od prvega trenutka njegovega bivanja. Vsi dokazi in razlogi, ki jih navajajo zagovorniki splava, so le pilatovsko pranje rok in opravičevanje človeškega egoizma, ki bi se rad otresel očitkov vesti in zato potrebuje sebi enakih, ki mu dajejo prav.

Kdor se odloči za splav, čuti namreč v sebi, da je to nekaj grdega in človeka nedostojnega. Da ta gnus v sebi premaga, potrebuje nekoga, ki bi mu dal prav. Potrebuje družbe, ki naj njegovo početje »legalizira« in s tem odvzame del krivde. To je smisel legalizacije prostovoljnega splava. Človeštvo ni pozabilo na postopanje našega praočeta Adama: »Eva me je zapeljala.« Eva pa: »Kača je kriva.« Kako radi se zato zatekamo h kolektivni odgovornosti, da sebe opravičimo.

Teško je predvidevati, na kakšno srečo bo naletel Fortunov zakonski predlog v rimskem parlamentu. Vsekakor vsi poštene državljani se bomo z vsemi dovoljenimi sredstvi borili zoper ta zakonski predlog, ker želimo, da bi imeli veliko smernih mater in čim manj nesrečnih detomortil.

K. H.

400-letnica kmečkih uporov

Spominska proslava v zagrebški katedrali

V tem mesecu poteka za Slovence in Hrvate važna obletnica in sicer 400-letnica največjega kmečkega upora. V načrtu so številne proslave tega dogodka iz naše zgodovine, ki se bodo vršile to pomlad in tudi pozneje. Prva taka proslava je pa bila v zagrebški katedrali prav na dan usodne bitke med kmečko uporno vojsko in plemiški vojniki. To se je zgodilo 9. februarja 1573. Ob obletnici je 9. februarja 1973 bila v zagrebški stolni cerkvi maša zadušnica za vse žrtve tega kmečkega upora. »Glas koncila« z dne 18. 2. poroča o tem takole:

Maša zadušnica je bila v duhu pokore in v zavesti zgodovinske soodgovornosti s celotno Cerkvijo v času in prostoru. Evharistično slavje je vodil zagrebški nadškof dr. Franjo Kuharič, naslednik na škofijski stolici nadškofa grofa Jurija Draškoviča, ki je kot hrvatski ban bil v tistih letih vrhovni poveljnik plemiške vojske in sodnik poraženih kmetov. Z nadškofom so somaševali župnik iz Gubčeve Zgornje Stubice Adam Šimečki, župnik iz Brodovca Mirko Cigrovski, naslednik Gubčevega zaupnika in prijatelja v času upora, pomožni škof dr. Josip Salač ter nekateri kanoniki zagrebškega stolnega kapitlja. Navzoč je bil tudi Ivan Lončar, župnik iz Dolnje Stubice, kjer se je vršila usodna bitka leta 1573.

Z izbiro duhovnikov, ki so z njim somaševali, je nadškof Kuharič hotel pokazati svoj namen, naj bo proslava zgodovinsko pomenljiva. Bili so namreč zbrani okrog oltarja samo predstavniki tistih cerkvenih ustanov, ki so obstajale v času upora in ki trajajo nepretrgoma še danes in so tako v nekem smislu nosilci zgodovinske in cerkvene dediščine tistih stoletij. V priložnostni pridigi je nadškof Kuharič naglasil, da se čuti za odgovornega dediča tiste zgodovinske dediščine. Kot kmečki sin sočustvuje z upornimi kmeti, kot zagrebški nadškof pa obžaluje postopanje škofa Draškoviča.

»Kot naslednik na zagrebškem škofijskem sedežu škofa Jurija Draškoviča, ki je takrat bil hrvatski ban in kot tak čuvar reda in sodnik poraženim, smatram za svojo zgodovinsko dolžnost — je izjavil dr. Kuharič —, da ob tej priložnosti izrazim svojo žalost in obžalovanje, ker nam zgodovina ni sporočila o drugačnem ravnanju bana, ki bi bilo bolj v skladu z vestjo nekega škofa. V tistih tragičnih dneh bi moral biti, kot se izraža Vrančič, bolj škof in kot tak zaščitnik zatiranih, kot pa ban in sodnik poraženih.

Morda moremo slutiti tragično tesnobo njegove vesti, ko je bil stiskan med odgovornostjo svetnega poglararja in dolžnostjo dušnega pastirja. Z ene strani je bil branilec nekega reda, ki je dajal možnost mogočnim, da so bili brez obzira do šibkih; na drugi strani je bil kot predstavnik Cerkve, kateri so vsi pripadali in ki je morala vse vezati z močjo evangelija na pravico in ljubezen.

Na žalost je v njegovem postopanju zmagala funkcija svetnega poglararja in maščevalca. To je zgodovinski zgled, kako so bili dušni voditelji tem manj svobodni kot branilci zatiranih, čim bolj so bili povezani s svetnimi oblast-

niki ali so bili celo sami nosilci svetne oblasti. Kršćanska vest mora biti pred vsakim človeškim družbenim redom zmeraj čista in svobodna, da sledi le duhu evangelija. Kristjan se mora zavedati, da je končno odgovoren samo Bogu in v tej zavesti mora najti pravo pot in oporo proti vsem človeškim sodnikom.«

Potem si nadškof Kuharič zastavlja vprašanje, kako je bilo mogoče, da so pripadniki iste vere, plemiči in kmetje, bili tako malo preinjeni z duhom te vere, ki naj bi urejala njih medsebojne odnose. Tu smo pred skrivnostjo. »Ljudje so v vsakem času tvorci lastne zgodovine in ta je v glavnem stkana s tistim, kar oni nosijo v sebi. Pravica ali krivica je v ljudeh,« je zatrdil nadškof dr. Kuharič.

* * *

Veliki hrvatsko-slovenski kmečki upor leta 1572 in 1573 se je zasnova v krajih ob Sotli, ki je danes meja med slovensko in hrvatsko republiko. Zajel je kmete od Brežic in Krškega pa do Zagreba na obeh straneh Save. Kmetje so se združili pod vodstvom poglararjev, ki so si jih sami izbrali. Med njimi je bil vrhovni poveljnik Matija Gubec, vojaški poveljnik pa Ilija Gregorič. Po prvih uspehih poleti in jeseni 1572 so

uporni kmetje postali bolj pogumni in so se pripravili na odločilni boj. Toda tudi plemiči so se pripravili. Zbrali so številno vojsko dobro oboroženih vojakov, pridobili so tudi Uskoke iz obmejne vojaške postojanke ter skupno udarili na kmečko vojsko. Odločilen spopad je bil 9. februarja 1573 pri Dolnji Stubici na Hrvaškem. Boji so bili tudi drugod, posebno pri Brežicah. Povsod je zmagala plemiška vojska in Uskoki. Potem se je začel obračun. Gospoda je uporne kmete pobesila v velikem številu že kar na bojnem polju, druge je vrgla v ječo in postavila pred sodišče. Znana je usoda Matije Gubca, ki so ga mučili in usmrtili na glavnem trgu v Zagrebu.

To so zgodovinski dogodki, ki je prav, da se jih vsi spominjamo. Toda spominjamo se jih tako, kakor so se takrat zgodili: v skupni povezanosti hrvatskih in slovenskih kmetov zoper skupnega sovražnika — plemiško gospodo. Toda pri spominski proslavi v zagrebški stolnici so na to »pozabili«, akoravno so želeli, naj bo zgodovinsko pomenljiva. Da bi to res bila, bi morali biti tam navzoči tudi zastopniki slovenske Cerkve, dedinje slovenskih upornih kmetov. V tem vidimo zgodovinsko pristnost te proslave.

Srečanje zastopnikov Slovenske skupnosti z ministrom Sullom

Med svojim obiskom v Trstu je 11. februarja 1973 minister za zveze z deželami Sullu sprejel na sedežu časnikarskega krožka v Trstu delegacijo Slovenske skupnosti, ki sta jo vodila deželni svetovalec dr. Stoka ter član izvršnega odbora dr. Legiša. Razgovoru je prisostvoval tudi vladni komisar prefekt Abbrescia.

Delegacija Slov. skupnosti je ministru Sullu izročila posebno spomenico, v kateri so objasnjena vsa neresena vprašanja Slovencev v deželi Furlanija-Julijska Benečija. Posebej pa je delegacija Slov. skupnosti podčrtala upravičeno zahtevo slovenske narodne skupnosti po globalnem zaščitnem zakonu, ki bi moral rešiti odprta vprašanja Slovencev v deželi Furlanija-Julijski Benečiji. V parlamentu je več zakonskih osnutkov v tem smislu, v deželni svetovi pa je Slov. skupnost vložila na podlagi člena 26 deželnega statuta zakonsko predlogo, ki sta jo izdelali Slov. skupnost in SDZ.

Ob koncu razgovora je delegacija Slov. skupnosti predčrtala ministru Sullu upravičeno zahtevo Slovencev po televizijskih oddajah v slovenščini, tako kot je ta pravica zagotovljena južnotirolski manjšini v Italiji ter v mednarodnem merilu mnogim evropskim manjšinam, med temi tudi italijanski v Jugoslaviji.

Minister Sullu je podčrtal svojo občutljivost za ta vprašanja, izrazil svojo nejevoljo, da so ti problemi še vedno nereseni ter izrekel delegaciji svojo pripravljenost za reševanje problemov, ki se jih je Slov. skupnost dotaknila v omenjenem dokumentu.

Minister je naročil delegaciji Slov. skupnosti, naj omenjeno posebno spomenico pošlje tudi v vednost vladnemu komisarju, da bi se seznanil s tematiko narodnostne skupnosti v njej, v smislu poglobljenega obveščanja.

Delegacija Slovenske skupnosti je ministru za zveze z deželami izročila poleg že imenovanega dokumenta tudi kopijo interpelacije, ki jo je ob desetletnici de-

želnega statuta vložil v njenem imenu v deželni svet dr. Stoka, ter kopijo zakonskega predloga, ki sta ga izdelali Slovenska skupnost ter SDZ iz Gorice in ki sta ga vložili v rimskem parlamentu ter v deželni zboru Furlanije-Julij. Benečije.

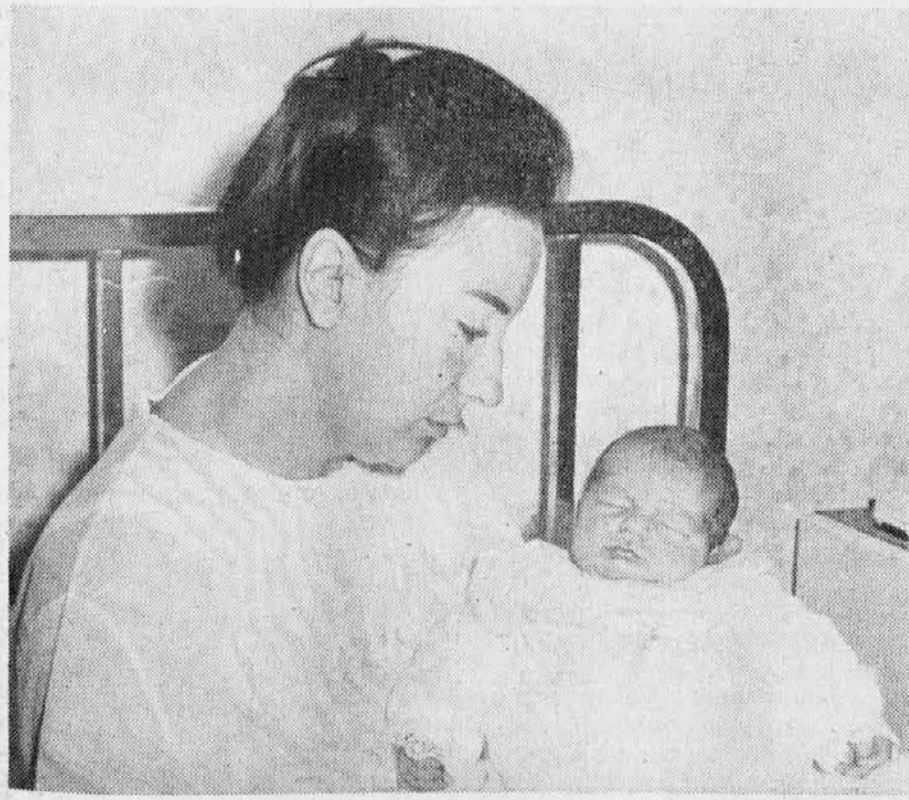
BIJEDIĆ NA GORIŠKEM

Predsednik zveznega izvršnega sveta SFRJ Džemal Bijedić se je zadnje dni mudil na večdnevnom obisku v Sloveniji. V spremstvu raznih visokih predstavnikov slovenske vlade s predsednikom Marincem na čelu si je Bijedić ogledal tudi novogoriško področje. V Novi Gorici mu je župan Šimac orisal položaj ob meji in omenil tudi slovensko narodno skupnost v Italiji. Bijedić je bil nato s svojim spremstvom še gost goriških Brd.

Komisija za dvojezične napise brez koroških Slovencev

V petek 9. in v soboto 10. februarja se je sestala v palači zveznega kanclerja na Dunaju komisija, ki jo je sklical dr. Bruno Kreisky, da bi proučil znanstveniki in zastopniki strank ter Cerkva zadevo o dvojezičnih krajevnih napisih na Koroškem. Posvetovanj v komisiji se je sicer udeležil predsednik windscherjev ter podpredsednik »Heimatdiensta« dr. Valentin Einspieler, niso pa bili navzoči štirje zastopniki obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev.

Zastopniki obeh osrednjih slovenskih organizacij, to je Narodnega sveta in Zveze slovenskih prosvetnih organizacij, se niso hoteli udeležiti zasedanja komisije zato, ker v njej sedi dr. Valentin Einspieler. Ta je namreč po rodu Slovenec, prištevava se pa k »Windischerjem« in je podpredsednik Heimatdiensta. Iz protesta, da v taki komisiji ima mesto takšen mož kot V. Einspieler, uradni zastopniki koroških Slovencev nočejo sodelovati z omenjeno komisijo.

Razgovor z dušnim pastirjem slovenskih delavcev v Švici

Pretekli teden je obiskal Gorico kapucinski pater Fidelis, ki je že štiri leta do deljen kot dušni pastir slovenskih delavcev v Švici. Ob obisku smo mu zastavili za naš časopis nekaj vprašanj.

Veseli nas, da ne pozabiš na Gorico, kjer si živel toliko let po drugi vojni. Tu nam tvoja vesela beseda še zmeraj manjka. Vendar smo se že sprijaznili z dejstvom, da si odšel, saj tudi v Švici živijo slovenski ljudje, ki so prav tako potrebni domačega dušnega pastirja. S tvojim delom tam in s tvojimi ljudmi smo se nekateri seznanili pred dvema letoma, ko so bili naši pevci in igralci na obisku v Einsiedelnu in so se tam srečali z rojaki v cerkvi in izven cerkve v dvoranah. Zato povej, kako je sedaj v Švici s slovenskimi ljudmi.

Slovenski izseljenci imajo v Švici svojo slovensko župnijo s številnimi podružnicami. To se pravi, da je sedež župnije v Zürichu, mašujem pa po raznih krajih v Švici, kjer je kaka večja skupina slovenskih ljudi.

Ali ljudje radi zahajajo v slovensko župnijo, to je k slovenskim mašam in drugim prireditvam?

Zalo radi in to, da slišijo domačo besedo, da se med seboj spoznajo in si kaj povedo, da kaj zapojejo in tudi da si privoščijo izven cerkve kako domačo zabavo.

Kako velika pa je tvoja župnija in koliko vernikov imaš?

Moja župnija je velika, kakor je velika švicarska zvezna država. Steje pa približno 3.000 duš, med temi je kakih 300 mladih družin. V preteklem letu 1972 sem krstil 51 otrok in dve odrasli dekleti. Krstov je veliko, porok pa, da tako rečem, nič.

Ali krščuješ same nezakonske otroke?

Nikakor ne, družine so v redu poročene, samo da se mladi pari rajši poročajo doma v krogu svoje družine in prijateljev.

To je gotovo lepo, vendar ni lepo to, da me domači župniki o tem nič ne obvestijo in zato jaz ne vem, kdo je poročen in kdo ni. Zato jih tukaj prosim, naj pošljejo tudi na moj naslov sporočilo o izvršeni poroki vseh tistih, ki v Švici delajo ali tukaj živijo.

V Švici ljudje pridno delajo in dobro zaslužijo. Toda to ni vse. Ali bi ti mi lahko v čem pomagali?

Meni in našim ljudem v Švici lahko napravite veliko uslugo, če mi lahko preskrbite kaj slovenskih knjig. Ne gre za nove knjige, temveč za stare knjige povesti, črtic, romanov. Mnogi zelo radi berejo, moja knjižnica je pa revna in so jo že zdavnaj celo prebrali. Zato bi prosil bralce Katoliškega glasa, če bi mi lahko darovali kake stare knjige in revije, ki jim ležijo morda zaprašene po policah in jih dali za slovenske ljudi v Švici. Upravo Katoliškega glasa pa bi prosil, če bi bila tako dobra, da bi take knjige sprejemala, da jih vzamem s sabo, kadar zopet obiščem Gorico.

Gotovo bo gđ. Zora Piščančeva, ki ima že toliko drugega dela, rada sprejela še to skrb zate in za tvoje vernike. Pri tem upam, da bo kaj odziva na tvojo prošnjo. Vendar bi konček dovoli še eno vprašanje: Ali imaš v tem letu namen kam peljati svoje ljudi, kajti vem, da vsako leto greste na kako daljšo božjo pot.

Letos je moj namen, da pridemo obiskat prav Gorico in našo Primorsko. Za binškošti se bomo dvignili, da obiščemo Oglej, Barbano, Gračež in seveda Gorico. Potem bi končili še na Sv. Višarje in na Staro goro. Skoro nihče mojih vernikov v Švici ni bil še nikoli v teh krajih. Zato želim, da vidijo, kod žive slovenski ljudje v Italiji in da obiščejo nekatere naše božje poti.

Hvala ti, pater, za svoje novice o naših rojakih v Švici in nasvidenje o binškoštih!

Problematika slovenskih mestnih kaplanov

Bral sem, kar je 11. januarja letos napisal g. Dušan Jakomin. Soglašam. Zdelo se mi je potrebno in nujno. Toda se ne strinjam s tem, kar je 25. januarja napisal dr. Lojze Škerl.

Samo po sebi je razumljivo, da moram najprej v prvi razred, če hočem priti v peti. Zato ni mogoče rešiti novih in težjih problemov, če ne rešimo prejšnjih in lažjih.

Don Bosco pravi: »Če hočeš naučiti Janeza latinščine, ni dovolj, da poznaš latinski jezik, moraš tudi poznati Janeza.« Kar pomeni, da bi se zaman trudil, kdor bi se ne prepričal, da se more Janez naučiti latinščine.

Praden govorimo o bodočem delu, moramo najprej spoznati svoje vernike. Teh pa slovenski dušni pastir ne bo spoznal, če nima na razpolago niti ene sobe, kjer bi se z njimi sestajal. Poleg tega imamo tudi primere, ko ni mogoče maševati ob delavnikih v slovenskem jeziku, če si verniki želijo. Zato se ne čudim, če mi kdo izjavi, da že več let ne zahaja v cerkev in k zakramentom.

Sem istrski duhovnik in vem, da je tu več slovenskih in italijanskih ljudi, ki so prišli v naše mesto in tu niso našli, kar so imeli doma. Vernikom se je treba približati, se z njimi pogovarjati, jim pomagati z vsemi sredstvi, s katerimi more duhovnik razpolagati. A če tega nima, bo prav malo naredil.

Po mojem, mora duhovnik najprej zadovoljiti vernike v tem, kar ga prosijo, potem se bodo sami prepričali, da je vera nekak velikega in koristnega in bodo sami prispevali za pridobitev ostalih vernikov.

Tako bomo rešili problem sodelovanja laikov.

Pa še to. Tržačani imamo misijonsko župnijo v Keniji, v Afriki, za katero se zanimamo. To je zelo lepo. Zakaj bi se ne zanimali kaj več za slovenske vernike, ki živijo z nami in niso tako daleč?

Lino Cocci

»Dnevnik« Simona Rutarja

Narodna študijska knjižnica v Trstu ter Goriški muzej v Novi Gorici sta oskrbela knjižni ponatis Dnevnika Simona Rutarja. Ta dnevnik je lani izhajal kot podlistek v Primorskem dnevniku. Sedaj pa so ga dopolnjenega in z bogatimi opombami izdali kot knjigo.

Simon Rutar je znan naš zgodovinar iz preteklega stoletja. Posebno se je uveljavil s svojo knjigo Zgodovina Tolminske, ki je izšla lansko leto v ponatisu. Kot mlad študent je od leta 1869 do 1874 pisal dnevnik. Ta se je ohranil v rokopisu v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Tam ga je izkopal Branko Marušič, vodja muzeja v Novi Gorici, in ga pripravil za tisk. Dnevnik je opremljen s številnimi opombami o ljudeh, krajih in dogodkih, ki jih Dnevnik omenja, tako da je zelo olajšano razumevanje dogodkov, ki jih opisuje.

Dnevnik je zanimivo branje, ker govori o Gorici pred sto leti, o Trstu, kjer je eno leto Rutar služil vojake, in o Gradcu, kjer je začel svoje univerzitetne študije. Iz knjige je razvidno, kako so takrat živeli slovenski študentje, kako se je razvijalo narodno prebujenje med Slovenci, pa tudi kake tegobe so mučile mlade študenta. Iz Dnevnika je tudi videti, da so tudi takrat bili mladi »revolucionarni«, nosilci novih idej. V mnogih ozirih je zato Rutarjev Dnevnik zanimivo branje, ki osvetljuje nekaj let goriške zgodovine. Cena knjige je 800 lir.

(r+r)

Papež odlikoval Jelena Brajša

V našem časopisu smo že poročali o Jeleni Brajši in njenem delu pri hrvatski Caritas v prid zapuščenim otrokom. Ta mesec je Jelena Brajša dobila visoko odlikovanje iz Vatikana. Sv. oče ji je podelil odlikovanje »Za Cerkev in papeža« (Pro Ecclesia et Pontifice). To odlikovanje podeljuje Sv. stolica laikom, ki so se posebej odlikovali v delu za Cerkev in bližnjega. Odlikovanje je zaslužni voditeljici hrvatske Caritas podelil nadškof Kuharič pred sv. mašo 8. februarja.

Ravnatelj Hubert Močnik — 80-letnik. O njem smo pisali v prejšnji številki.

Furlanski škof in slovenski šofer žrtev avtomobilske nesreče

V petek 16. februarja v popoldanskih urah se je zgodila težka nesreča v furlanski vasi Pagnacco kakih 10 km severozahodno od Vidma. Avto, ki ga je vozil Lojze Lojka, je čelno zadel v nasproti vozeči tovornjak. V avtomobilu je sedel bolehn škof L. Cicuttini. Ob nesreči sta bila težko ranjena tako škof kot šofer. Po prevozu v videmsko bolnišnico sta kmalu oba umrla zaradi ran. Pogreb je bil v nedeljo. Lojzeta Lojka so pokopali dopoldne ob 10,30 s sv. mašo, pri kateri je somaševalo devet duhovnikov; škofa Cicuttinija so pa pokopali popoldne ob obilni udeležbi ljudstva, duhovnikov in škofov iz naše dežele.

Pokojni škof Luigi Cicuttini je bil domačin, rojen v Povoletto leta 1906. Kot duhovnik je bil za profesorja filozofije v videmskem semenišču. Leta 1953 je bil imenovan za pomožnega škofa tedanjega videmskega nadškofa Jožefa Nogare. Tri leta nato je šel za škofa v Città di Castello, manjše mesto v Umbriji. Toda škofijo je vodil samo deset let, ker ga je zadela možganska kap. Zaradi tega se je škofiji odpovedal in se umaknil v videmsko semenišče v pokoj.

Lojze Lojka je bil doma iz Črnič, sin črniškega cerkovnika, ki je umrl pred mesecem dni. Po zadnji vojni se je umaknil v Italijo in se nato ustavil v Vidmu; dobil je službo v semenišču in bil tam za razna dela; med drugim je bil tudi za šoferja. Ustanovil si je družino in imel tri otroke. Tako je kot šofer v petek peljal škofa Cicuttinija, ki je šel obiskat svojega brata v Pagnacco. Sredi vasi pa je iz neznanih vzrokov zavil na levo in trčil v kamion. Menijo, da ga je sonce zaslepilo. Tako je komaj 54-leten tragično odšel za svojim očetom. Lojze Lojka je bil brat učitelja Mirota Lojka, ki uči na slovenski osnovni šoli v Gorici.

Ob pogrebu, ki je bil v cerkvi sv. Pija X., je za župnikom spregovoril tudi prof. msgr. Aldo Moretti kot zastopnik semenišča. O pokojnem je med drugim dejal: »Pokojni Lojze je bil kot človek plemenit in skromen s tisto skromnostjo, ki zna majhne stvari narediti velike, dočim se navadno zgodi nasprotno, da ljudje velike reči naredijo majhne. Spominjam se ga, ko je ob koncu vojne zaradi žalostnih vojnih dogodkov prišel sem iz bližnje Jugoslavije in našel zatočišče v semenišču. Bil

je tih, toda njegov mladi obraz je pričal, da je doživel tragične in težke dogodke... Toda imel je dobro voljo, bil je vztrajen in iz nič si je ustvaril dober delovni položaj in družino, ki mu je bila v čast.« Msgr. Moretti je zaključil: »Iz hvalečnosti do semenišča, ki ga je sprejelo v že daljnih letih, je ostal zvest v službi te ustanove, čeprav se je na ta način odpovedal drugim boljšim gospodarskim možnostim. Mi smo tukaj, da se z žalostjo poslovimo od pokojnega Lojzeta in da izrazimo svojo žalost in solidarnost do njegove žene in otrok.«

G. Mirotu Lojku in vsem preostalim naše iskreno sožalje.

Hrvatska Cerkev skrbi za izseljence

Hrvatske škofije so v preteklem letu poslale 28 novih duhovnikov za dušne pastirje hrvatskih delavcev v inozemstvu. Od teh je 20 odšlo v Nemčijo, trije pa v Avstrijo.

Že 300 diakonov v ZDA

Diakonat kot stalna ustanova v življenju Cerkev se ponekod uspešno uveljavlja. V ZDA imajo trenutno že 300 diakonov in 800 se jih pripravljajo na diakonsko službo. Verniki so stalne diakone sprejeli s simpatijo.

Vprašujete Odgovarjamo

V Gorici smo opazili, da že dalj časa ni med nami g. Jožeta Juraka. V zadnji številki Katoliškega glasa smo brali, da je odsoten. Kaj se je pravzaprav z njim zgodilo?

Radovedni Goričani

Res, g. Jože Jurak je odsoten iz Gorice že od novega leta. Pred novim letom je namreč odšel v Ljubljano na obisk znanca in sorodnikov, pa ga na ljubljanski cesti imel incident: nekdo ga je z avtom povozil. Pri tem si je zlomil roko in nogo. Sedaj leži v ljubljanski kliniki, pestuje roko in zdravi nogo. Odsoten bo še nekaj časa, ker gre zdravljenje le počasi naprej.

Medici na Dunaju

Italijanski zunanji minister Medici je opravil večdnevni obisk na Dunaju, kamor ga je povabil njegov avstrijski kolega Kirschleger. Medici se je med svojim bivanjem v avstrijski prestolnici sestel tudi s kanclerjem Kreiskim. Italijansko-avstrijski razgovori so imeli za predmet svetovni položaj kakor tudi dvostranske odnose. Med slednjimi so obravnavali posebej položaj južnotirolske manjšine. Izgleda, da je Avstrija predlagala pospešitev izvajanja nekaterih členov »paketa« o nemški manjšini.

Prav gotovo bi Avstrija imela v tem smislu več legitimacij, če bi sama izvajala pravično politiko do slovenske manjšine na Koroškem. Pri tem seveda velja še pripomniti, da uživa tirolska manjšina v bencinski pokrajini neprimerno večje pravice kot slovenska manjšina v Italiji in Avstriji skupaj.

KISSINGER POTUJE PO AZIJI

Svetovalec predsednika Nixona še vedno potuje po azijskih deželah. Po obisku v Sev. Vietnamu se je Kissinger podal na obisk v Peking, nato pa je prispel v Tokio. Kissinger se je med svojim postankom v kitajski prestolnici predvsem razgovarjal s predsednikom kitajske vlade Čuenlajem, v daljšo avdienco pa ga je sprejel tudi predsednik partije Maočetung. Ob koncu obiska je naprosil ameriškega svetovalca, naj lepo pozdravi predsednika ZDA.

FRANCIJA PRED VOLITVAMI

V kratkem bodo v Franciji parlamentarne volitve. Vse stranke so živahno na delu in se zavzemajo za čim boljši uspeh na njih. Sam predsednik Pompidou je že

stopil v akcijo za obrambo svoje stranke, ki ji zlasti preti združena levica Mitterand-Marchais (socialisti in komunisti). V primeru, da bi levičarska opozicija odnesla večino, vseeno ne bi mogla stopiti na oblast. O tem je prepričan predsednik vlade Messmer, ki je izjavil, da Pompidou ne bo dal mandata za sestavo vlade opoziciji. Medtem se je zvedelo, da so neznanzi odnesli truplo maršala Pétaína s pokopališča na otoku Yeu. Tako se spet v svetovni javnosti pojavi zanimanje za nekdanjega državnega poglavarja v Vichyju oz. za zmagovalca pri Verdunu iz prve vojne. Pétaín je bil, kot znano, najprej obsojen na smrt, nato pa ga je general De Gaulle pomilostil na dosmrtno ječo. V sami Franciji je bilo potem in zlasti po njegovi smrti leta 1951 mnogo polemik o njem.

Slovinci - »Un popolo civilissimo«

V ponedeljek 12. februarja je italijanski zunanji minister Medici sprejel Andreja Cepudra, ki je v slovensčino prevedel »Divino Commedie« Danteja Alighierija (izdala založba Obzorja - Maribor 1973). Minister Medici je znan pospeševatelj italijansko-jugoslovanske prijateljstva in je tudi izdal knjigo o italijansko-jugoslovanskih odnosih.

Na sprejemu je med drugim izrekel tudi laskav poklon Slovincem, češ da so med najbolj kulturnimi narodi (»un popolo civilissimo«). Bil je tudi mnenja, da je treba prijateljske odnose med sosednjimi narodi najprej graditi na kulturnem polju. Minister se je zahvalil za poklonjeni izvod slovenskega prevoda »Divine Commedie« in se je s prevajalcem dal tudi uradno fotografirati.

S TRŽAŠKEGA

Skrčenje avtobusnih prog podjetja SAP

S 1. februarjem je avtobusno podjetje SAP občutno skrčilo svoje vožnje v vasi v Bregu. Prizadete so zlasti vasi Mačkovo-lje, Prebeneg in Ricmanje, ki nimajo drugih zvez z mestom. Da so prizadeti prebivalci zelo nejevoljni, nam priča dejstvo, da so npr. v Mačkovljah zbrali skoraj 250 podpisov za zahtevo, da se spet uvedejo ukinjene proge.

O zadevi je bil govor tudi na zadnji sej dolinskega občinskega sveta. Na vprašanje svetovalca dr. Tula, kdaj bo tržaška občina oziroma ACEGAT prevzel avtobusne proge podjetja SAP v Bregu, je župan izčrpno poročal o posegih občine pri podjetju in deželnem odborništvu za prevoze. Podjetnik Sergas ne namerava preklicati ukrepa, raje vidi, da mu odvzamejo koncesijo. Tržaška občina pa je medtem sporočila, da bo vprašanje avtobusnih prog SAP v okolico lahko rešeno šele čez nekaj mesecev. V tem času bi se moral ustanoviti medobčinski konzorcij za vzdrževanje avtobusnih prevozov med mestom in okolico.

Športni uspeh

Zamejski šport je dosegel nov velik uspeh. Zenska namiznoteniška ekipa Krasa je namreč osvojila drugo mesto v italijanskem državnem prvenstvu. V finalnem kolu prvenstva, ki je bilo v Parmii, so zgoniška dekleta premagala vse nasprotne ekipe, kloniti pa so morala pred premočno ekipo CUS Torino. Zasluga za nepričakovani uspeh gre igralcema Milčević in Vesnaverjevi ter trenerju Boletu.

Tržaško-goriško skupno romanje v Lisieux in Pariz od 1. do 7.7.

Cilj našega letošnjega skupnega romanja je zopet Francija, toda ogledali si bomo nove kraje. Obiskali bomo številna znamenita romarska pota ter svojstveno stavbno in kulturno bogastvo francoske prestolnice.

Poromali bomo v Lisieux, mesto sv. Marije Terezije ob 100-letnici njenega rojstva. V Parizu so biseri čudovitih svetišč, edinstvene znamenitosti, ki si jih vsak človek želi videti enkrat v življenju.

23. skupno romanje nudi zvestim in novim udeležencem nekaj novega.

Prijave sprejemajo duhovniki na Tržaškem in uprava Katoliškega glasa na Goriškem.

Potovali bomo z vlakom Simplon Express (Trst-Pariz 1250 km); po Parizu in v Lisieuxu z avtobusi.

Nabirka za katoliški tisk na Tržaškem

Opčine - Bane - Ferlugi	73.700
Novi sv. Anton	70.000
Sv. Križ	66.300
Rojan	51.000
Dolina	36.000
Sv. Ivan	32.500
Bazovica	31.500
Boljunec	30.000
Skedenj	24.000
Prosek	21.000
Salezijanci	20.500
Sv. Vincenc	20.000
Boršt	15.000
Kolonkovec	14.000
Solske sestre - Sv. Ivan	13.000
Sv. Ana	11.300
Mačkolje	11.220
Sv. Jakob	11.000
Kontovel	10.000
Sv. Barbara	10.000
Katinara	10.000
Pesek	9.000
Ricmanje	5.000
Trebče	5.000
Zavljje	3.550

Nabirka za katoliški tisk na Goriškem

Devin	10.000
Doberdob	25.625
Gabrje-Vrh	18.850
Nabrežina	15.000
Gorica:	
Stolnica	62.230
Sv. Ivan	100.000
Sv. Ignacij	77.300
Placuta	34.250
Kapucinci	115.800
Podgora	37.000
Standrež	38.000
Sovodnje	22.100
Štmaver	1.400
Zgonik	30.000
Zavod sv. Družine	15.000

MARIJA ČESCUĆ

Razgovor s sodelavcem goriških mohorjev

Pred kakim mesecem in pol so izšlo letošnje goriške mohorjevke. V tem času se je v tisku že pojavilo o njih nekaj recenzij in ocen ali priporočil (prim. Katoliški glas, Literarne vaje, Nova mladika, Novi list, Primorske novice, tržaški radio), pa tudi med naročniki knjig in bralci je bilo slišati tu in tam kako mnenje, da je zbirka zelo posrečena in tudi zanimiva. Zato se nam je zdel primeren razgovor s sodelavcem treh knjig.

Kako je prišlo do letošnje zbirke?

Na to bi težko odgovoril. Osnova je bila že v namenih družbenega odbora. Moj delež je v tem, da sem zbral in uredil ter opremil z najnovejšimi opombami zbornik o Staniču, ker se bliža obletnica njegovega rojstva. Seveda so med zamisljivo in uresničljivo stekla skoraj tri leta. Knjiga, kakršna je sedaj pred nami, upam, da daje kolikor toliko zaokroženo podobo tega velikega Goričana. Lovrenčičeva in Pregljeva povest sta gotovo bili vredni, da izideta v samostojni knjigi. Posebne vrednosti so morda tudi slike, ki kažejo Staničeve tiske. Ti so danes že precejšnja redkost, posebno nekateri, in nobena knjižnica jih nima v celoti ohranjenih. Ravno goriška knjižnica (Biblioteca Statale Isontina) pa je na njih kar bogata in njeni primerki so ob ljubeznivosti ravnateljice dr. Manzinija služili kot predloge za kliseje. Teksta sama sta vsak po svoje zanimivo branje; Lovrenčičev je lažji, za nezahtevnega bralca več kot primeren tekst, Pregljeva umetnost pa že zahteva nekoliko smisla za literarno umetnost. Privabi pa tudi ta preprostega bralca čed drugače ne s svojo nenavadnostjo.

Pesniška zbirka Sorlijeve pa ima nekoliko daljšo zgodovino. Prvič sem se z njenimi pesnimi srečal v koledarjih GMD, predvsem po zadnji vojni; seveda takrat nisem vedel, da sta Nada in M. O. psevdonima za Sorlijevo. Kasneje sem pogosteje tu in tam naletel na njene pesmi, in reči moram, da so v večini primerov vzbudile v meni prav tisto občutje, ki ga je pesnica želela posredovati. Nedvomno je glasbena spremljava nekaterih veliko starejšemu rodu predvsem globoko v srce. Dva pa sta bila glavna vzroka, da sem pred nekaj leti začel pripravljati izbor njene lirike; prvi, ker ni Sorlijeva nikoli zbrala svojih pesmi v knjižno izdajo (razen prvega sonetnega venca), drugi pa ker je bila izven Primorske in zamejskega bolj malo znana, lahko bi rekel, nepoznana v matični domovini, in to po krivici, saj ji v zboru slovenskih pesnic gre dovolj častno mesto, kakor ugotovlja tudi recenzent zbirke v Novi mladiki. Univerzitetni profesor, ki je zbirko prebral, mi piše: «(...) Po vsem svetu se je razpaslo kričavo dopovedovanje o "velikih" ljudeh — v politiki, v filozofiji, v slovstvu... Odrinjeni pa so tisoči ljudi, ki so preprosto ljudje in preprosto kulturni delavci, a se jih nihče ne spomni. Taka je tudi Sorlijeva (...), za njo je človeška in nacionalna tragedija, ki se ji mora pokloniti svet.» Ob teh in takih ocenah mi je pri srcu dobro, če pomislim, da je še kdo, ki podobno misli, kakor sem sam, ko sem prebral njene pesmi in urejal zbirko.

O tretji knjigi, prevedeni povesti, bi za radovedneže kazalo reči to, da se za psevdonimom skriva pisateljica, ki jo Slovenci poznamo kot Kathrin Holland — tudi psevdonim — njeno pravo ime je Loewengard Heidi Huberta, avtorica romana Carlotta Torresani. Pisateljica, ki je napisala že vrsto romanov in povesti, več kot 20, je rojena Nemka (1911 ali 1914, leksikoni si niso enotni v letnici njenega rojstva, v Rostocku), študirala je na univerzi v Zürichu, leta 1937 je pribežala v ZDA, kjer je leta 1947 postala naturalizirana Američanka. Leta 1950 je prejela francosko nagrado Grand Prix de la Littérature Policière. Toda nobeden od zgoraj navedenih elementov ni bil merodajen za objavo naše povesti, pač pa da je v delu tako lepo prikazano osvobodilno gibanje in volja naroda, da se okupaciji upre ter da se tekst zelo napeto bere.

Ali se vam zdi, da koledar dovolj odraža sliko tukajšnjega življenja?

Mislím, da bi sedela pritrđilno ne mogel odgovoriti, vedela kolikor pač poznam življenje in delo zamejskih Slovencev. Vzrok temu je zelo preprost: premalo je različnih sodelavcev. Več sodelavcev pomeni več glav, širše obzorje, pestrejšo in popolnejšo sliko. Toda, kolikšen je pri tem delež »krivde« GMD in kolikšen na strani potencialnih piscev, si lahko vsak sam odgovori... Ko bi bralci vedeli, kol-

ko dela in skrbi se skriva v ureditvi enega samega koledarja, bi gotovo veliko bolj tehtali pripombe, ki jih včasih slišimo. Toda v mejah tega, kar koledar po svojih močeh le prinaša, se mi zdi, da je slika že kar obsežna. Cutiti pa je, da ni zraven mladih rok. Nedvomno bi bile zaželene in potrebne. Upam, da ste tudi sami tega mnenja, saj ste letos tudi vi objavili prispevek v njem, in to gotovo kot eden mlajših piscev. Seveda se borijo taki tipični koledarji, ki imajo dolgoletno tradicijo in določen krog bralcev, z veliko dilemo: ali se posodobiti do take mere, da bi odgovarjali času in vsakem pogledu, ali pa ohraniti nekaj nadih starostnosti, boljše povedano patine nekdanjih dni. Po mojem je zanje rešitev le v pametni zvezi z nekdanjostjo in kritičnem, vendar odprtem sprejemanju sedanosti.

Kaj pa likovna plat in ureditev koledarja? Ali ni celjski slikovno bogatejši?

Če imate v mislih letošnjega, moram priznati, da sta tisti dve večbarvni poli in zelo dober papir močno dvignili tehnično kvaliteto celjskega koledarja. Tu notri pa tiči tudi problem goriškega koledarja (tudi celovški je slikovno in tehnično blizu celjskemu): finančne zmogljivosti in likovni sodelavci. Treba bi bilo istočasno misliti na to, da bi v krog sodelavcev GMD prišlo tudi nekaj likovnikov, ki bi iz leta v leto poskrbeli za kar moč lep likovno podobo mohorjev. Nekateri koledarji (in tudi nekatere knjige) prejšnjih let so dokazali zelo lep smisel za oblikovanje in so bili likovno uspešni. (Sledi)

Po požaru nafte v Dolini kmetje prejeli odškodnino

Pojasnilo k članku, ki ga je objavil L. V. v Primorskem dnevniku št. 31 dne 6. februarja 1973 na strani 2.

Članek govori o odškodnini, ki so jo kmetje v Dolini prejeli za škodo povzročeno ob požaru nafte. Omenja komisijo, ki je ocenila škodo v vinogradih in vrtovih in v tej zvezi namiguje na »čudno ravnanje predstavnika Zveze neposrednih obdelovalcev, češ da je omalovaževal škodo in da so morali drugi člani komisije vztrajati pri določanju pravične odškodnine«.

V tej zvezi je treba pojasniti, da so komisijo sestavljali štirje člani, med katerimi so bili trije kmetijski strokovnjaki, da je komisija imela resno in odgovorno nalogo, katero je opravila z vso vestnostjo in da so vsi člani sodelovali v popolnem sporazumu. Posebej je treba pohvaliti zastopnika kmetijskega nadzornišтва, ki je nastopil kot zelo korekten in sposoben tehnik. Zato je pisanje L. V., ki ni bil član komisije niti ni bil navzoč pri njenem delu niti nima primerne strokovne kmetijske izobrazbe, da bi lahko presojal delo komisije, smatrati za golo natolecvanje. Komisija je zaključila svoje delo dne 14. septembra in SIOT je že zdavnaj izplačala prizadetim. Zato je pisanje L. V. po tolikem času še bolj čudno.

Potrebno pa je, da ob tej priložnosti pride v javnost neki dogodek, ki bi sicer ostal vedno le v okviru komisije, ki pa zaradi natolecvanja L. V. mora biti objavljen. Na zaključni ceni po končanih cenitvah in izračunih, ki so bili opravljeni zelo vestno in v polnem soglasju med člani komisije, je predstavnik Zveze neposrednih obdelovalcev predlagal, da se vsem neposrednim obdelovalcem poviša odškodninski znesek za 20%, ker to ugodnost predvideva zakon v določenih primerih. Ta predlog pa je naletel na odločen odpor in vse je kazalo, da ne bo sprejet. Nato je predstavnik ZNO zahteval, da se ta odklonitev vnese v zapisnik; ta nastop je šele prepričal prizadete, da so privolili, da se predlog za povišek vnese v zapisnik vsaj kot predlog komisije.

Kdo je v komisiji nasprotoval 20% povišku in tako očitno skušal delati krivico neposrednim obdelovalcem? Zaenkrat imena ne bodo šla v javnost, ker bi bil tak postopek nekorekten. Če pa L. V. želi in če člani komisije ter njihove ustanove privolijo, bo zastopnik ZNO rade volje objavil vse podrobnosti.

Predstavnik ZNO v komisiji dr. Janko Košir

Zbor »Collegium musicum«

V letošnji abonma je Glasbena Matica vključila tudi zborovski koncert. Tako je v soboto 17. februarja nastopil v Kulturnem domu v Trstu akademski komorni zbor »Collegium musicum« iz Beograda.

Nabrežina

Dolfo Pertot - sedemdesetletnik. Prav je, da se ob posebnih priložnostih spomnimo tudi naših skromnih ljudi, ki ne silijo v ospredje, a so vseeno v življenju veliko pomagali našemu ljudstvu bodisi na verskem, kulturnem ali političnem področju. Eden med temi je tudi naš jubilat Dolfo Pertot, po poklicu kamnosek, ki je mnogo žrtvoval v korist skupnosti v naši vasi. Že kot 15-letnega fanta ga najdemo pri cerkvenem pevskem zboru v Nabrežini, katerega je takrat vodil nepoznani naš kurat, poznejši dekan v Tolminu g. Vodopivec. To sodelovanje je nepretrgoma nadaljeval vse do časov fašističnega nasilja. V prvih povojnih letih 1919/20, ko je pri nas tako lepo zaživelo prosvetno delo v okviru »Javne ljudske knjižnice«, ga najdemo tudi tam, kjer je s posebnim veseljem sodeloval v dramatskem odseku. Ko je bilo prosvetno delo v letih 1924/26 zaradi fašističnega nasilja uničeno, naš Dolfo ni miroval; še z večjim veseljem se je posvetil cerkvenemu petju. Zbral je vrsto mladine, ki je povečala cerkveni pevski zbor, da smo ga ob nedeljah in praznikih z veseljem poslušali. Zbor je takrat vodil šolski voditelj Avgust Tance. Našemu jubilanu pa samo sodelovanje pri zboru ni bilo dovolj, hotel je še več napraviti za njegov napredek. Začel se je sam učiti na harmoniji. Ko so v Trstu, menda leta 1926, organizirali tečaj za organiste in pevovodje cerkvenih zborov, se je takoj odločil za udeležbo na tečaju. Ker je med tem

Zbor, ki ga sestavljajo same pevke, uživa mednarodni sloves. Lani je zasedel prvo mesto na mednarodnem tekmovanju v Arezzu. Pod vodstvom dirigentke Matić-Marovičeve je zbor zapel vrsto polifonskih skladb, nekaj srbskih duhovnih pesmi ter nekaj priredb ljudskih pesmi jugoslovanskih narodov. Koncert je navdušil občinstvo.

Denarna kriza

Mednarodna denarna kriza preteklega tedna se je pokazala tudi v Trstu, kjer je vplivala na maloobmejni promet. Število mejnih prehodov je padlo zaradi težav, ki so nastale pri menjavi valute. V Jugoslaviji so zaprli menjalnice, v trgovinah pa so sprejemali samo dinarje, zato se je malo Tržačanov odločilo za običajne nakupe na drugi strani meje. Tudi število jugoslovanskih kupcev v Trstu je padlo iz istih razlogov. Nenavadno stanje je trajalo dva dni, do objave novega valutnega tečaja.

Ljudje

V gledališču Verdi so uprizorili opero »Istrska svatba«, delo istrskega skladatelja Smareglie. Zanimivo dejstvo je, da so pri izvedbi sodelovali trije tržaški slovenski umetniki, in sicer Lojze Spacal, ki je poskrbel za scenografijo, mezosoprannistka Nora Jankovič, ki je zasedla vlogo hrvaškega dekleta Luce, ter Gabriel Piščanc kot korepetitor.

Boris Zuljan, mladi tržaški slikar, je razstavljal svoja dela v občinski galeriji od 14. do 22. februarja.

Zgonik

Prešernova proslava. V Zgoniku smo imeli kar dve Prešernovi proslavi. Prvo je priredila šola Zgonik-Salež v prostoriš zgoniške šole, drugo in sicer preteklo nedeljo pa športni krožek Kras. Na sporedu so bile recitacije Prešernovih pesmi in petje zborov iz Velikega Repna in Saleža.

Nova telovadnica. Po vsej verjetnosti jo bodo zgradili v Zgoniku, tako so odločile »domače volitve« v preteklem tednu. Stroški bodo znašali 80.000 milijonov lir. Zato lahko pričakujemo, da bo telovadnica res vsem v čast in ponos. Zelim pa, da bi poleg športnega složno in lepo napredovalo tudi kulturno in versko delovanje v vasi.

V soboto 17. februarja smo pokopali 47-letno Vido Žigon roj. Milič. Podlegla je nezdravljivi bolezni v tržaški bolnišnici. Pogreba z mašo se je udeležila velika množica ljudi. Pogreb so spremljala dekleta v narodnih nošah, pevci in godba na pihala s Proseka. Pokojna Vida je bila delavna in prijazna žena, vedno do vseh postrežljiva. Pri vseh je zapustila najlepše spomine. Bog ji bodi bogat plačnik. Možu in sorodnikom naše iskreno sožalje.

časom g. Tance opustil vodstvo zbora, se je Dolfo takoj po tečaju odločil prevzeti njegovo mesto. Tu se mu je odprlo plodno delovanje. Pri tem delu je z veseljem žrtvoval mnogo časa in truda, da je zbor, ki je štel približno 30 članov, redno deloval ter so se pri vajah v župnišču vedno še učili razen cerkvenih pesmi tudi raznih slovenskih narodnih.

Toda prišli so težki časi tudi za ta zbor, fašisti so začeli zasledovati njegovo delovanje ter so organista večkrat klicali na zaslišanje v karabinjersko kasarno. Leta 1940 po prisilnem odhodu iz naše fare pok. župnika Grbca je naš jubilat še vedno vtrajal na svojem mestu, toda oktobra istega leta so ga konfinirali v Ariano Irpino (Avellino). Konec marca 1941 so ga izpustili ter je ponovno prevzel svoje mesto v cerkvenem zboru. Aprila 1943 so ga znova konfinirali v Fossalone v Furlaniji, kjer je ostal do 8. septembra istega leta. Vrnil se je k svojemu zboru in ustanovil še mladinski zbor, ki je pel pri prvi sv. maši. Decembra 1943 smo ustanovili v Nabrežini poseben odbor, ki se je zanimal za otvoritev slovenske šole. Tudi tu ga najdemo med najbolj agilnimi sodelavci, ki so se zavzemali, da je prišlo takoj po novem letu 1944 do rednega pouka v novo ustanovljeni slovenski šoli. Šola je vodila gdč. Ažmanova iz Trsta. Konec februarja 1945 so Dolfota Pertota z drugimi vaščani Nemci odpeljali na delo v Nemčijo. Septembra 1945 se je srečno vrnil domov in seveda spet sprejel vodstvo pevskega zbora. Vodil ga je še vrsto let v popolno zadovoljstvo vseh.

Decembra 1947 se je udeležil ustanovnega občnega zbora Slovenske demokratske zveze za tržaško ozemlje ter bil izvoljen v glavni odbor. Na tem mestu je sodeloval dolgo vrsto let ter pomagal, kjer je bilo treba. Svoje izkušnje in pomoč je dal tudi novo ustanovljenemu pevskemu zboru »Avgust Tance«, kateri je bil ustanovljen v okviru nabrežinske SDZ. Kot upokojeni kamnosek še vedno čil in zdrav uživa zasluženi počitek, vendar mu dela vseeno ne manjka.

Dragi Dolfo, vsi tvoji sodelavci in prijatelji iz Nabrežine ti čestitajo za tvoj 70. rojstni dan ter ti kličejo »naj te ljubi Bog ohrani še vrsto let pri najboljšem zdravju«.

Prešernova proslava na Opčinah

Finžgarjev dom na Opčinah je v nedeljo popoldne z bogatim kulturnim sporedom počastil slovenski kulturni praznik. Lepi, intimni Prešernovi proslavi je občinstvo, ki je za to priložnost napolnilo dvorano Finžgarjevega doma, sledilo z velikim zanimanjem in zbranostjo.

Spored je začela dijakinja Tanja Rebula z recitacijo Prešernovega soneta o Vrbi. Sledil je govor časnika Saše Martelanca, ki se je Prešernovega dne spomnil z nekoliko neobičajnim govorom. Mislil, ki jih je govornik nanizal, so vsekakor izstopale iz okvira konvencionalnih klisejev, kakor smo jih vajeni poslušati na podobnih proslavah. Martelanc je Prešernovo misel in duh prenesel v današnji čas, ne da bi tega duha potvarjal in posiljeval. Za izredno kleno in jasno besedo je občinstvo nagradilo govornika s toplim aplavzom. Govor zasluži, da bi izšel v tisku.

V nadaljnji točki sporeda se je predstavila Mladinska pevska skupina deklet, ki jo vodi Stane Malič. Zapela je več pesmi tehnično dovršeno in nadvse prijetno. Škoda le, da se ta ansambel, ki ga že poznamo z drugih nastopov, ne pomnoži, saj bi se verjetno utegnil spremeniti v zelo dober dekliški zbor.

V drugi del sporeda nas je uvedla s kratko recitacijo Anka Peterlin. Tej pa je sledila bralna predstava Radijskega odra. Tri odlomke iz igre Zorka Simčiča »Krst pri Savici« so podali igralci Ivana Placer, Miro Opelt, Franko Zerjal, Aleksij Pregarc in Marijan Bajc. Tekst, ki hoče v dramatisirani obliki najzvesteje podati Prešernov »Krst«, so igralci podali vestno in nadvse prepričljivo. Škoda le, da tako kot na osrednji Prešernovi proslavi v Kulturnem domu tudi tu ni bilo mogoče vedno popolnoma dojeti smisla besed v pianissimih. Predstavi je občinstvo sledilo z največjim zanimanjem, saj je Simčičev tekst pesniško dovršen in zlit. Igralci pa so ga podali prepričljivo ter v lepi in čisti dikciji.

Domačo kulturno prireditev je sklenil cerkveni pevski zbor z Opčin pod vodstvom Staneta Maliča. Zapel je nekaj pe-

V Marijinem domu, ul. Risorta 3 bo v nedeljo 25. februarja ob 17,30

PUSTNA PRIREDITEV

Na programu je igra »Srečen zaključek«, več skavtskih skečev, 20-minutni film in bogat srečolov. Vabljeni vsi!

smi ubrano in pod gotovo roko svojega izkušenega dirigenta. Kot zadajo pa je zbor odpel Zdravljico, ki jo je uglasbil sam dirigent Malič.

Tako se je končala ta prijetna Prešernova proslava, ki je skušala v tradicijo vnesti nekaj živega, netradicionalnega in življenjskega, tisto pač, kar se v nobenem času ne more in sme preživeti. Finžgarjev dom na Opčinah je na svojo proslavo lahko ponosen. - M. M.

Mačkowlje:

O »kulturnem mrtvilu« in še kaj

V Primorskem dnevniku z dne 11. t. m. je neki Vojmir Tavčar priobčil daljšo reportažo o Mačkowljah oziroma Mačkowljah. V njej najprej lepo in točno opiše vojne dogodke pred 30 leti, nato skuša prikazati sedanje razmere. Tu pa zasledimo več grobih netočnosti ter iz trte zvitih informacij. Oglejmo si takšne »cvetke«.

1. Glede prosvetne dejavnosti pravi, da v vasi deluje samo cerkveni pevski zbor. Zato pride do zaključka, da vlada »precejšnje kulturno mrtvilo«. Vsi vaščani pa vedo, da aktivno delujeta še otroški pevski zbor in glasbena šola. Tudi šolski otroci pripravijo vsaj dve prireditvi na leto. Prosveta pa s pomočjo številnih in požrtvovalnih članov že deset let uspešno prireja zelo priljubljeni praznik češenj, na katerem nastopajo razni pevski zbori in kulturne skupine tudi iz sosednih vasi tostran in onstran meje. To so neovrgljiva dejstva, ki pričajo o požrtvovalni prosvetni dejavnosti vaščanov, katero je treba ceniti, ne pa omalovaževati.

2. Člani in odborniki Prosvete že dvajset let nosijo težo prosvetnega delovanja v vasi in niso nikdar nikogar odbijali. Zato res ne razumemo, kdo naj bi bili »stari prosvetarji«, ki bi radi ustanovili neko novo »skupno vaško društvo«. Če res so in imajo trdno voljo požrtvovalno delati, naj se kar predstavijo, dela je za vse dovolj. Nekaj pa je res čudnega: Kako se more govoriti o novem skupnem društvu, istočasno pa napovedovati oživljenje nekega točno opredeljenega društva.

3. Zelo neresna je nadalje trditev, da se je iz kupačkovega praznika češenj zgradil (!) farovž in da se bo zgradilo še nevmekaj. Prosvetarji, ki praznik prirejajo, so zadovoljni, da grede skoz s stroški. Če kaj ostane, uporabijo za urejanje prostora, kjer se praznik vrši. Prvenstveni namen praznika je, nuditi namreč našim ljudem razvedrilo v domačem slovenskem vzdušju in ne iskanje dobička. Organizatorji praznika češenj bodo lahko šli na roko odboru za spomenik padlim. Toda o tem se morajo šele domeniti z njim. Zato je zelo demagoška in neodgovorna informacija, da so se o tem že domenili. Zanimivo bi bilo vedeti, kdo daje takšne izmišljene informacije.

Vaščan

LJUBLJANSKA TV

Spored od 25. febr. do 3. marca 1973

Nedelja: 8.50 Po domače. 9.20 Mestece Peyton. 11.00 Otroška matineja. 18.10 Sol zemlje - amer. film.

Ponedeljek: 17.45 Zvonček Palček. 18.30 Gvajana. 20.30 S. Schneider: »Smrt - bela kost«. Drama. 21.30 Ribiška družina.

Torek: 17.45 Očala tete Bajavajee. 18.20 Zbor »Colegium musicum«. 19.00 Prehrana dojenčkov. 19.20 S kamero po svetu: Makalu. 20.30 Diagonale. 21.20 E. A. Poe: »Sod amontilada«. 22.45 Stolete kirurgov.

Sreda: 17.05 Mačkon in njegov trop. 17.45 Košarka Jugoplastika: Mobil 4. 20.30 Moč zla - film. 21.40 Umetnostno drsanje iz Bratislave.

Četrtek: 17.30 V 20 dneh okrog sveta. 18.30 Druščina Jehu. 19.00 Nikolaj Kopernik - film. 19.35 Kratak film. 20.25 Kam in kako na oddih. 20.40 Četrtkovi razgledi. 21.30 Umetnostno drsanje v Bratislavi.

Petek: 17.45 Veseli tobogan: Litijska. 18.30 Kratak film. 18.40 Vzgojni problemi. 18.50 Pet minut za boljši jezik. 19.00 400 let slov. glasbe. 20.30 Kralj Lear. 21.40 Umetnostno drsanje v Bratislavi.

Sobota. 16.30 Državno košankarsko prvenstvo. 18.15 Maroško - film. 18.50 Filmska burleska. 21.40 Arsene Lupin. 22.30 Umetnostno drsanje v Bratislavi.

Ekumensko slavlje v goriški stolnici

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v goriški škofiji je preteklo nedeljo pripravilo svojevrstno slavlje ob godu apostolov Slovanov, ki smo ga obhajali 14. februarja. V goriški stolnici cerkvi je organiziralo mašo v vzhodnem obredu in povabilo k temu slavlju slovenske in italijanske vernike. Oboji so se odzvali v zelo lepem številu, čeprav je bila zunaj prijetna sončna nedelja. Mašo je imel p. Anton Koren, jezuit iz Rima, ki je tudi župnik v ruski cerkvi sv. Antona Puščavnika v Rimu. Službo diakona in subdiakona sta opravljala g. Jožko Markuža in dr. Angel Kosmač iz Ricmanj. Oba sta svoj čas študirala na Vzhodnem inštitutu v Rimu in prestopila v vzhodni obred. Zato sta skupaj s p. Korenom tvorila harmonično trojico, ki je po vseh pravilih in ubrano opravila liturgijo sv. Janeza Krizostoma v staroslovanskem jeziku. Trem celebrantom ob strani je stal in z njimi uspešno sodeloval moški zbor »Mirko Filej«, ki so se mu to pot pridružili še nekateri drugi pevci. Kot znano ima pri liturgiji sv. Janeza Krizostoma važno vlogo pevski zbor. Kajti mašna daritev kot taka je pravzaprav opravilo duhovnikov in ne ljudstva, po pojmovanju vzhodne Cerkve. Zaradi tega se daritev vrši ob oltarju skrita ljudem za ikonostasom. Izza njega se celebrant pokaže le v določenih trenutkih, npr. ob začetku maše pri evangeliju in pri sv. obhajilu. Sicer je celebrant za ikonostasom skrit.

Ob tako zamišljeni maši imajo izrazit delež diakon, subdiakon ter zbor. Ljudstvo je bolj pasivno prisotvuje in poslušajo. To je bilo živo občutiti pri liturgiji preteklo nedeljo. Pri tem je zbor svojo važno vlogo zelo dobro opravil: številni, močan, dobro pripravljen se je brezhibno umjel s celebranti pri oltarju. Zato je maša potekala, kakor da bi jo že od nekada peli. Petje zbora je bilo v nekaterih trenutkih pravi umetniški užitek, npr. petje blagor (blaženij), antifona Svjat, svjat, očenaš in posebno še zaključno slovo Mnogaja ljeta. Vsa slovesnost je trajala polni dve uri, v cerkvi je bilo nekoliko mrzlo, ker ne vem zakaj, niso zakurili, ali vendar smo bili navzoči verniki polni zadoščenja, ker smo doživeli veličastnost vzhodne liturgije. Po maši so pa naši verniki komentirali: Dobro, da so naše maše krajše. Res je lepo, toda dolgo, dolgo...

Ker vernikom v cerkvi liturgija ni bila domača, sta jo diakon in subdiakon v obeh jezikih po potrebi razlagala, poleg tega je bila na voljo posebna knjižica v slovenskem in italijanskem jeziku, da je mogel vsakdo še pobliže slediti temu, kar se je na oltarju in okrog oltarja dogajalo. Z eno besedo liturgija sv. Janeza Krizostoma preteklo nedeljo v goriški stolnici je bila svojevrstno duhovno in umetniško doživetje.

(r+r)

Srečanja med Slov. skupnostjo in Slov. dem. zvezo

Prejšnji teden so se sestali v Jamljah izvoljeni predstavniki Slovenske skupnosti iz Trsta ter SDZ iz Gorice s člani vodstev obeh političnih predstavništva. Na dnevnem redu so bila predvsem vprašanja gorskih skupnosti, zakona 865 ter deželne zakona za kulturo (o katerem je sedaj govora v deželnem svetu). Srečanja so se udeležili predstavniki slovenskih občin, pokrajinski svetovalci iz Trsta in Gorice ter deželni svetovalec. O vseh teh problemih se je razvila koristna in živahna diskusija. Posamezna vprašanja pa bodo politična vodstva kakor izvoljeni v upravnih organih še posebej obravnavali.

Prav tako v Jamljah je bil prejšnji teden sestanek domačinov, lastnikov zemljišč na industrijskem področju v Trziču, in predstavnikov SDZ iz Gorice z odgovornimi organi upravnega sveta tržiškega industrijskega področja in goriške Krščanske demokracije. Sestanek je pokazal živo prizadetost jameljskih kmetovalcev, ki so oškodovani zaradi razlastitev na omenjenem področju. Predstavniki industrijskega področja in KD so zagotovili, da bodo skušali priti naproti upravičenim zahtevam prizadetih.

Sovodnje

Ko smo prejšnji četrtek, 15. t. m., prišli v naš Kulturni dom, si nismo mislili, da doživimo tako lep in prijeten večer. Go-

stovala je namreč pri nas Amaterska dramska skupina iz Gorice in nam prikazala veselo komedijo »Srečni dnevi«.

Občinstvo, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička, je navdušeno ploskalo, ker je bila igra zanimiva in so vsi igralci svoje vloge lepo podali. Dramski skupini gre vsa čast in pohvala, ker nam je pripravila tako lep družaben večer. Se želimo takih obiskov. Hvala tudi prosvetnemu društvu »Sovodnje«, ki je dalo na razpolago dvorano.

Naraščanje prometa na deželnem letališču v Ronkah

V letu 1972 se je promet potnikov, blaga in pošte na ronškem letališču zelo povečal, prav tako pa se je tudi povečalo število letal. V preteklem letu je pristalo vsega skupaj 4.557 letal, odletelo pa jih je 4.558. Prirastek glede na leto 1971 znaša skoro 14 odstotkov. Celokupno število potnikov se je občutno povečalo in sicer za več kot 7 odstotkov; vseh skupaj je bilo 18.000. Blagovni promet je dosegel obseg pol milijona kilogramov z 12-odstotnim prirastkom. 23 odstotkov prirastka pa so zabeležili v prometu s pošto (skoraj 16.000 kg v letu 1972).

Bralci pišejo

Sindikati in Slovenci

Dragi g. urednik! Sem delavec, zaposlen v predilnici v Sovodnjah že več kot deset let in bi lahko rekel, da sem med delavci, ki že najdalj časa delajo v tej predilnici (Cotonificio Goriziano). Kot star delavec sledim dogajanjem vseh vrst. Poudaril bi rad nekaj, kar se tiče nas Slovencev, izvoljenih za socialno skrb in potrebe delavcev te predilnice.

Najprej glede nastanka prve notranje komisije. Da smo do nje prišli, je bila potrebna dvakratna zasedba predilnice in iskanje pomoči vseh vrst: finančne, sindikalne, politične in zbiranje živil.

V spominu imam še tiste visoke politične osebnosti, ki so prišle med nas za časa zasedbe predilnice. Bili so naši slovenski politični moške, posebna delegacija goriške SDZ, Slovenske skupnosti iz Trsta, obisk našega deželne svetovalca dr. D. Stoke in njegov govor v slovensčini. Sedaj, ko je po novih sindikalnih zakonih notranja komisija postala delegacija, ima redne sestanke z direkcijo predilnice, v delegaciji so pretežno zastopani Slovenci.

V naslovu tega pisma sem zapisal »Sindikati in Slovenci«. Zakaj tako? Iz vsega povedanega je razvidno, da imamo pravni slovenski delavci levji delež pri dogajanjih v tej predilnici. Tudi tukaj so sestanki, kakor drugod, kjer jih imajo združeni sindikati, po določenih sindikalnih zakonov. Toda čudno se mi zdi, da se ti sestanki držijo samo v italijanščini. Tudi letaki so samo v italijanščini, če izvzamemo kako redko izjemo, vendar že pred časom in za nepomembne reči.

Ura bi bila, da bi naši izbrani zastopniki, ki se borijo za delavske potrebe, napravili potrebne korake pri sindikatih tudi glede pravice naše slovenske besede.

Mislím, da nisem preveč zahteven.

Remo Devetak

Veseli smo vašega pisma, ki se tiče zadeve, ki nam mora biti vsem kot Slovencem skupna, namreč uporabe slovensčine tam, kjer slovenski človek živi in dela; tudi v tovarni in pri delu sindikatov. Toda slovenski človek dela marsikje. Kako da se nihče ni do sedaj oglašil glede tega problema? Ali niso delavci prvi poklicani, da rešujejo svoje delavske probleme? Mislím, da je tudi uporaba slovensčine tak problem. Sprožite zadevo pri sestankih vaše delegacije v tovarni. Boste videli, kakšen bo odmev, kako bodo sprejeli. Naši politiki vas bodo gotovo podprli. Menimo pa, da morate tudi takoj vi, delavci, prvi začeti z zahtevo po dvojezičnosti. Sindikati vam tega ne bodo ponujali. Če pa boste slovenski delavci zahtevali uporabo slovensčine pri delovanju sindikatov, se verjetno sindikati ne bodo upirali.

Na povabilo Zveze slovenske katoliške prosvete bo

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO »DANICA«

iz Št. Vida v Podjuni na Koroškem imelo v dvorani Katoliškega doma v Gorici v nedeljo 25. februarja ob 15. uri

KONCERT

na katerem bo nastopil mešani pevski zbor ter instrumentalno vokalni ansambel »Korotan«. Vsi prisrčno in toplo vabljeni!

Š P O R T

Ponovna zmaga Olympije

V soboto so odbojkarji Olympije premagali prvo objektivno težavo prvenstva, Auroro iz Remanzacca, ki je klonila po petih setih za 2:3. Tekmo sta obe moštvi odigrali na visoki tehnični ravni. Aurora se je odlikovala zlasti po močni obrambi, ki je pogostoma ustavila naše tolkače. Nasprotniki so dobro začeli: z jasno in gotovo igro so si kmalu osvojili prva dva seta. Kljub težkemu položaju Olympija ni izgubila glave. Nasprotno, koncentrirala in zaigrala je tako, da je preprečila poraz.

V tretjem setu je končno začel delovati naš napad. Vlogo tolkačev sta odlično odigrala zlasti Mirko Spacapan in Marijan Černic, ki jima je dobro dvigal Franko Nardin. Ostali tolkači pa niso dali vsega tistega, kar običajno zmorejo; vendar so se potrudili v obrambi, tako je bila škoda omejena. Pri vsem tem ne smemo pozabiti na doprinos atletske pripravljenosti, ki nam je omogočila, da nismo odpovedali zaradi utrujenosti in na ogromni psihološki doprinos občinstva.

V dvorani se je zbralo kakih sto ljudi, kar je za goriške pojme nekaj izrednega. Bila je to publika, kakršno si lahko vsako moštvo želi: ni se bala navijati, kot se to šestokrat godi pri Slovincih; verjela je v našo zmago bolj kot mi sami in nam to prepričanje tudi vtila v dušo. Dala nam je tisto zagruženost in odločnost, ki nam včasih manjka.

V soboto 24. februarja bo Olympia srečala v Gradiški moštvo Torriane; vendar obveščamo navijače, da nam ne bodo mogli slediti, ker je telovadnica šolska in je zato vstop vanjo občinstvu prepovedan. Opravičujemo se torej našim gledalcem in jih pričakujemo za naslednjo soboto 3. marca, ko bo Olympia igrala doma.

ZA KMETOVALCE

Razkuženje zemlje

Začelo se je delo po vrtovih. Zemljo je treba prekopati, gnojiti, rahljati in jo pripraviti za setev. Za pokrite grede pa je že skrajni čas. V mnogih primerih bo treba zemljo tudi razkužiti. Če smo lani opazili, da so rastlinice gnile, v mladi setvi pa so nastala prazna mesta, imamo opravka z vnožno gnilobo; mogoče so gnile tudi korenine in čebulčki; mogoče so rastline propadle, ker je bilo stebelce v notranjosti zamašeno z rjavim sluzom itd. Vse te glivice žive v zemlji in bodo spet napadle novo setev, če jih prej ne uničimo. Zato se svetuje razkužiti zemljo z vročo paro ali kemičnimi sredstvi. Za male razmere so bolj prikladni kemični izdelki. Medtemi je npr. Geort; zemljo je treba najprej prekopati in zdrobiti in nato enakomerno politi s 6-8 kg Georta na 100 kv. metrov. Nato pokrijemo zemljo s plastično ponjavo ali več dni zalivamo z vodo. Setev ali presajanje sme slediti šele čez 20 dni; prej pa zemljo še dobro prezračimo. Če rastline že rastejo, lahko s pridom uporabimo Acrit v zrnih (2-3 kg na 100 kv. m) in sicer preden se pojavi bolezen.

V zemlji pa so morda tudi številni škodljivci, ki objedajo korenine, čebulčke itd. Med temi so najbolj znane: gosonice sovk, strune, ličinke majskega hrošča, vrtni mušice, komarji in drugi. Izdelki iz lindana ali fosfornih esterov so v ta namen kar primerni; zakopljemo jih podobno kot že omenjene fungicide

Deželna doklada za odvisne kmečke delavce

Deželna uprava je uvedla dopolnilno doklado za odvisne kmečke delavce v primerih bolezni ali nezgode. Tako bodo omenjeni delavci in ribiči za ves čas popolnečasne nesposobnosti za delo, ki bi nastopila kot posledica bolezni ali nezgode, prejeli poleg dneвне odškodnine zavoda INAM ali INAIL še deželno doklado 1.000 lir za vsak dan. Zakon velja že od 1. januarja 1972.

Inž. Janko Košir

RADIO TRSTA

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Sporod od 25. febr. do 3. marca 1973

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Mladinski oder: »Pastirji severnih jelenov«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 15.45 »Vlaka za Srbijo«. Drama. 17.00 Sport in glasba. 18.00 Popoldanski koncert. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slov. tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Violinski koncerti. 19.30 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi.

Torek: 11.35 Pratika. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Črtice in novele Stanka Vuka. 19.20 Za najmlajše. 20.35 G. Verdi: »Ples v maskah«. Opera.

Sreda: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Koncert. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.35 Simf. koncert.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Nove plošče resne glasbe. 19.10 Kristusov lik. 19.25 Za najmlajše: Pisani balončki. 20.35 »Najmočnejši«. Komedija

Petek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Sodobni slov. skladatelji. 19.10 Liki iz naše preteklosti: »Ivo Česnik«. 19.20 Zbori in folklor. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrum. koncert.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Prosvetno društvo »Sovodnje«. 19.25 Revija zborovskega petja. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Anton Foerster«. Rad. igra.

Prijava trde pšenice

Kmetovalci, ki imajo posejano trdo pšenico, morajo zadevne površine prijaviti do konca februarja na pristojni občini. V prijavi morajo navesti svoje ime in naslov kmetije ter jo oddati v dvojniku.

ZAHVALA

V petek 16. februarja, komaj mesec dni za očetom, nas je nenadoma za vedno zapustil naš predragi

Lojze Lojk ml.

Iskrečno se zahvaljujemo vsem, ki so dragega pokojnika spremili na zadnji poti, ali ki so na kakršen koli način z nami sočustvovali. Posebej se zahvaljujemo župniku g. Tarciziju in msgr. Moretiju za poslovitve besede in estalim gg. duhovnikom, ki so somaševali.

Zena Marija Olga; otroci Ivo, Danilo, Karlo; brata in sestre: Miro, Franjo, Lojzka, Jelka in Olga z družinami

Videm - Gorica - Nova Gorica, - Koper - Milan, 20. februarja 1973

ZAHVALA

Potrt ob bridki izgubi predrage žene

Sofije Vide Žigon roj. Milič

se prav prisrčno zahvaljujem prof. Zilliju ter zdravnikoma Krkoču in Resettiju za vso požrtvovalnost in trud, bolniški sestri ter bolniškemu osebju za nego, g. župniku Breclju za besede tolažbe na dan pogreba, cerkvenemu pevskemu zboru, godbi na pihala s Proseka, narodnim nošam, darovalcem cvetja in vsem, ki so nam bili blizu v težkih trenutkih.

Zalujoči mož Stano, brat Milko in sorodniki

Zgonik, 18. februarja 1973

OBVESTILA

Občni zbor Zveze slov. katol. prosvete bo v ponedeljek 26. t. m. ob 20. uri v prvem in ob 20,30 v drugem sklicanju v mali dvorani Katoliškega doma. Na občni zbor so dolžni priti vsi odborniki včlanjenih prosvetnih društev in organizacij. Dobrodošli so pa tudi drugi člani prosvetnih društev in pevskih zborov.

Romanje na Trsat priredi Apostolstvo molitve iz Gorice na velikonočni ponedeljek. Vpisovanje na upravi našega lista.

Baragov dom v Ricmanjih vabi na Prešernovo proslavo v nedeljo 25. februarja ob 16. uri. Spored: beseda o Prešernu, recitacije domače mladine, nastop gledališkega igralca Staneta Raztresena, domači mladinski zbor. Zaključek ob veselih zvokih domačega ansambla Pomlad.

Stalno SG iz Trsta nastopi v nedeljo 25. februarja ob 17. uri v prosvetnem domu na Opčinah s komedijo »Kadar se ženski jezik ne suče«. — Isto gledališče bo predvajalo dela F. Benedetiča »Pravila igre« v Kulturnem domu v Trstu v torek 27. t. m. ob 15,30, v četrtek 1. in v petek 2. marca obakrat ob 15,30.

V nedeljo 25. februarja ob 17,15 bo Amaterska dramska skupina iz Gorice gostovala v župnijski dvorani v Barkovljah z veseligr »Srečni dnevi«.

V ponedeljek 26. februarja bo v društvu Slovenskih izobražencev v Trstu, ul. Donizetti, 3 večer Ljubke Sorltjeve ob izidu njene pesniške zbirke. Svojo navzočnost je obljubila tudi pesnica sama.

Širite „Katoliški glas“

DAROVI

Za Katoliški glas: Ivanka Fabris 4.000; Devetak 1.500 lir.

Za Zavod sv. Družine: N. N. 10.000; M. Leopoli 2.500; N. N. 10.000 lir.

Za Marijanišče na Opčinah: N. N., Trst, 1.000; Antonija Suligoj 3.000; A. B., Kontovel, 5.000; Antonija Zivic 10.000; N. N., mesečni prispevek, 1.000 lir.

Družina Fr. Simičič daruje v spomin pred kratkim umrlih Lojzeta Lojka st., Narda Mraka in smrtno ponesrečenega Lojzeta Lojka ml. za Zavod sv. Družine 35.000 in za Alojzijevešče 15.000 lir.

Lukežič Ljudmila (Svica) daruje za Zavod sv. Družine 20.000, za Alojzijevešče 20.000 in za slov. misijonarje 10.000 lir.

Za slovenske misijonarje: Marta Kuzmin 1.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: Trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 8% davek za registrski urad.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo